

LAUSUNTO

23.11.2015

OM 160/43/2015

Valtiovarainministeriö
VM103:00/2015

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS KUNNALLISEN VIRANHALTIJALAIN JA KUNNALLISEN VIRKAEHTOSOPIMUSLAIN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Muutoksenhaku

Kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 § ehdotetaan luonnoksessa kumottavaksi. Pykälä koskee viranhaltijan kieltoa hakea muutosta tai saattaa asia hallintoriita-asiana ratkaistavaksi lain 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa, jos viranhaltijalla tai virkailijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Säännös siirrettäisiin kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 50 §:n uudeksi 2 momentiksi ja siihen lisättäisiin säännös siitä, että se koskee vain järjestäytyneitä viranhaltijoita.

Oikeusministeriö toteaa, että on tärkeää lainsäädännön tasolla turvata myös järjestäytymättömän viranhaltijan oikeus saada asiansa käsiteltyä tuomioistuimessa. Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotettu sääntely johtaisi siihen, että samaa asiaa käsiteltäisiin eri järjestyksessä ja eri tuomioistuimessa riippuen siitä, onko kyseessä järjestäytyneen vai järjestäytymättömän viranhaltijan asia. Tätä ei voitane pitää tarkoituksenmukaisena. Saattaisi siksi olla syytä tarkastella oikeussuojajärjestelmän muutostarpeita kokonaisuutena. Luonnoksesta ei myöskään ilmene, miten työsuhteen työntekijän oikeussuoja on järjestetty.

Luonnoksessa ei myöskään ole lainkaan perusteltu sitä lakiteknistä ratkaisua, että säännös siirretään kunnallisesta virkaehtosopimuslaista kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin. Kun kyse on muutoksenhakukiellosta kunnallisessa virkaehtosopimus-

\\ohna01\Home\OH9\o925298\Documents\lausut\kunvir\vm 3011
(viranhaltija) mk .docx

Käyntiosoite
Kasarmikatu 25
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

laissa tarkoitettuun asiaan ja poikkeuksesta kyseiseen kieltoon, olisi luonnollista, että myös muutoksenhakusäännös olisi tuossa laissa.

Viranhaltijan eroamisikä

Lakiehdotuksen 34 § sisältää säännökset virkasuhteen päättymisestä ilman irtisanomista. Säännöksessä ehdotetaan eroamisikä porrastettavaksi syntymävuoden mukaan.

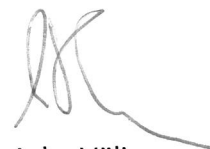
Perustuslakivaliokunta on katsonut, että pakollisen eroamisiän säätäminen työntekijälle on mahdollista vain perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävällä lailla (PeVL 51/2006 vp, PeVL 60/2002 vp). Tämän johdosta on syytä kiinnittää huomiota siihen, että perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella on säädetty eroamisiästä siten, että eroamisikä on porrastettu palveluksen ajankohdan ja palvelusajan perusteella (ks. PeVL 9/2009 vp). Nyt erottelukriteerinä olisi kuitenkin yksin henkilön syntymävuosi eli henkilön ikä, joka on perustuslain 6 §:n 2 momentissa mainittu erikseen kiellettynä perusteena.

Syrjintäkieltosäännöksellä ei ole kielletty kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla kuitenkin korkeat. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on erottelun hyväksyttävyyden lisäksi kiinnitetty huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (Ks. Lainkirjoittajan opas 4.2.1 ja siinä viitatu perustuslakivaliokunnan lausunnot).

Nyt ehdotetun sääntelyn taustalla on perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädetty eläkejärjestelmän muutos (PeVL 5/2015 vp). Sääntelyn suhdetta perustuslain 6 §:ään on tästä huolimatta syytä tarkastella erikseen esitykseen laadittavissa säätämisyjärjestysperusteluissa.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Asko Välimaa

Erytisasiantuntija

Mikael Koillinen